

Oktober 2022

Investerings- signalen

**Stort behov av nyrekrytering trots
skarp inbromsning av efterfrågan**

Totalt behöver företag i innovationssektorn nyrekrytera över
3 500 personer under de kommande sex månaderna

Innehåll

Sammanfattning	3
Anställningsläget	5
Orderläget	6
Prisbildens utveckling	8
Appendix	9
Långsiktig trendutveckling	9
Orderutvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen	11
Orderutvecklingen för industri-/ techkonsultföretagen	12
Personalomsättning	13
Export/utlandsuppdrag	14
Kontakt	16

Om Investeringssignalen

Investeringssignalen är Innovationsföretagens återkommande marknadsundersökning för innovationssektorn. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge, prisutveckling och anställningsbehov. Arkitekt-, teknikkonsult-, industrikonsult- och techkonsultföretag arbetar tidigt i investeringscykeln och är de som leder och driver utvecklingen framåt. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekt-eringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Företagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om framtida förändringar i till exempel investeringsvolymen för bostäder, infrastruktur samt industrins FoU-investeringar.

Branschdefinition

Rapporten studerar innovationssektorn, som i detta sammanhang består av arkitekt-, teknikkonsult-, industrikonsult- och techkonsultföretag.

Om denna rapport

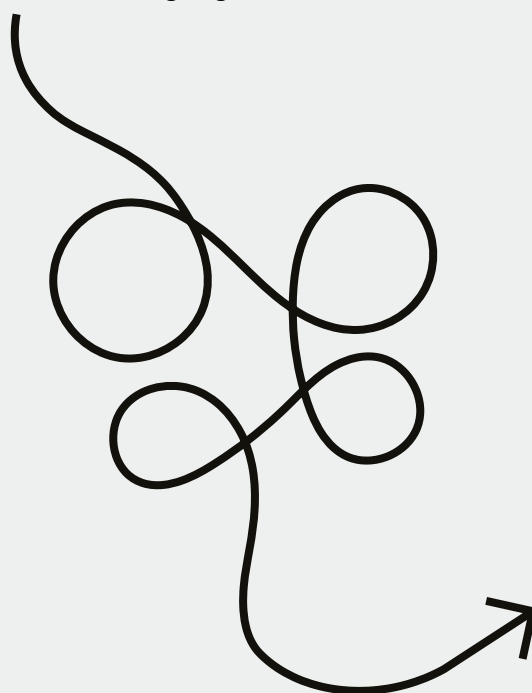
- 126 medlemsföretag som tillsammans sysselsätter 12 284 medarbetare i Sverige medverkade.
- Enkätperioden löpte från 22 augusti till 9 september 2022.
- Nettotalen visar skillnaden mellan procentandelen av företag som angivit en positiv förväntan och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 procent har en positiv förväntan, 20 procent en negativ förväntan och 20 procent en oförändrad bild, blir nettotalet +40.

Sammanfattning

Stort behov av nyrekrytering trots skarp inbromsning av efterfrågan

I Investeringssignalen som släpptes i februari 2022 rapporterade företagen inom innovationssektorn en positiv syn på framtiden. Företagen hade positiva förväntningar på orderläge såväl som prisbild och såg ett stort rekryteringsbehov för att möta den kommande efterfrågan på deras produkter och tjänster. Sedan dess har mycket hänt, med start när Ryssland invaderade Ukraina den 24 februari. De geopolitiska spänningarna har ökat vilket drivit på inflationen, förvärrat redan covid-rubbade leveranskedjor och orsakat en fullskalig energikris i Europa. Detta får tydliga effekter på både Innovationsföretagens medlemmar och slutkundernas köpkraft. Förväntningarna på utvecklingen under kommande halvår är betydligt mer dämpade jämfört med i februari. Trots detta är företagen i fortsatt stort behov av att hitta rätt kompetens och inom det närmsta halvåret behöver företagen i sektorn öka antalet anställda med över 3 500 personer.¹ Det är dock nästan en halvering jämfört med i februari då nyrekryteringsbehovet förväntades vara 6 000 personer kommande halvår.

Resultatet i rapporten speglar rådande omvärldsutveckling och förväntningar på det kommande halvåret inom kategorierna – prisbild, orderläge och anställningsläge. Samtliga förväntningar i septemberenkäten är lägre än de förväntningar företagen hade i februari. Förväntningarna på utvecklingen av order- och anställningsläget är däremot de som påverkats minst, och de är fortsatt mer positiva än förväntningarna kring prisutveckling. Industrikonsult- och teknikonsultföretagen har under de senaste rapporterna rapporterat en positiv utveckling och höga förväntningar på framtiden. Denna rapport är inget undantag utan visar återigen att dessa företag har högre förväntningar än både arkitektföretagen och teknikonsultföretagen när det kommer till prisutveckling, orderläge och anställningsläge.

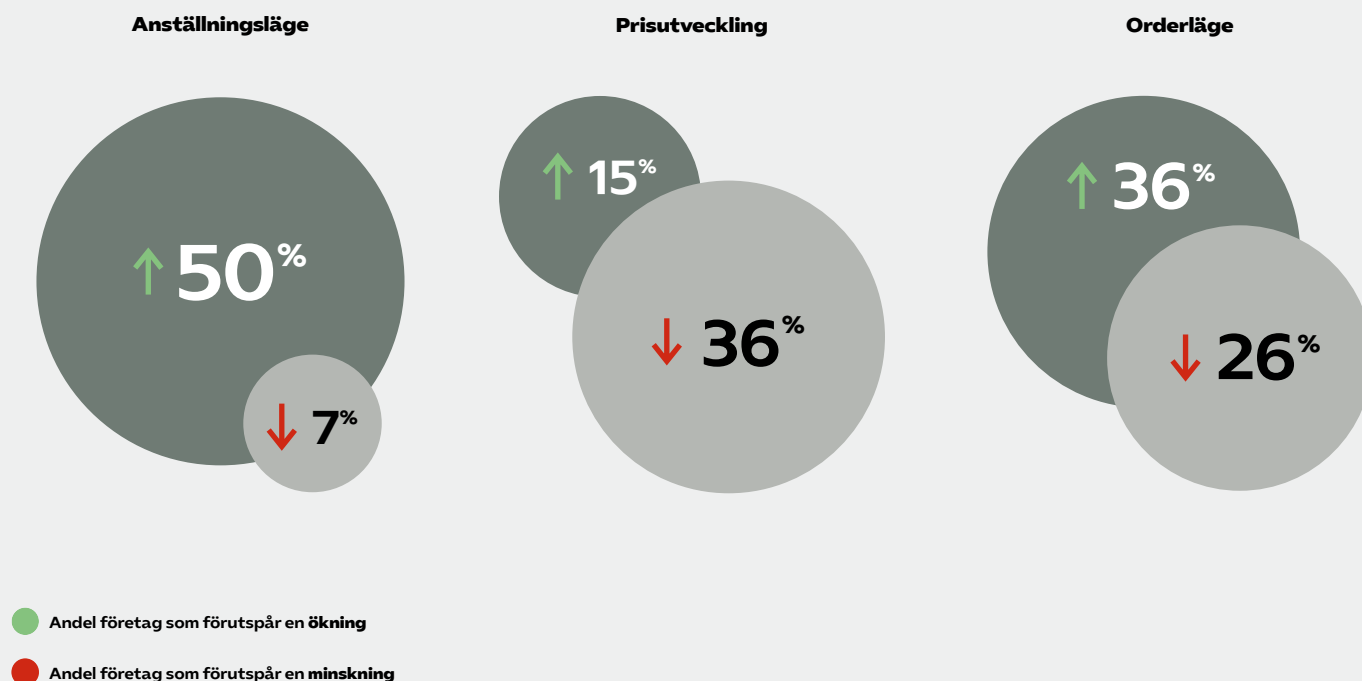
1. Det aktuella behovet av personal beräknades genom nettobehovet av personal för de medverkande företagen i relation till totalt antal anställda i dessa företag, vilket multiplicerades med det totala antalet anställda i hela innovationssektorn.

Industrikonsult- och techkonsultföretagen har högst förväntningar kommande halvår inom samtliga kategorier

Förväntningar på:	Anställningsläge		Prisutveckling		Orderläge	
	Ökning	Minskning	Ökning	Minskning	Ökning	Minskning
Industri-/techkonsultföretag	61 % (90)	3 % (0)	41 % (54)	18 % (14)	48 % (90)	10 % (3)
Teknikkonsultföretag	50 % (66)	6 % (5)	6 % (32)	42 % (11)	34 % (60)	32 % (3)
Arkitektföretag	31 % (47)	14 % (0)	11 % (36)	33 % (12)	22 % (44)	36 % (14)
Totalt	50 % (65)	7 % (2)	15 % (36)	36 % (11)	36 % (63)	26 % (6)

Tabellen avser andel företag som svarat ökar respektive minskar samt företagens förväntningar i februari inom parentes.

Innovationssektorns förväntningar på rekryteringsbehovet, orderläget och prisbilden de kommande sex månaderna för samtliga företag

Anställningsläget

I februari rapporterade en övervägande andel av de medverkande företagen att de behövde öka sin personalstyrka kommande halvår samt att risken för en allvarlig och ihållande kompetensbrist var stor. Denna rapport visar att sektorn i sin helhet fortfarande, trots rådande osäkerheter i omvärlden, är i starkt behov av arbetskraft. Kompetensbristen bedöms fortfarande som en flaskhals för produktiviteten och förutspås hämma tillväxttakten för innovationssektorn framöver. Inom det närmsta halvåret behöver företagen i hela innovationssektorn nyanställa drygt 3 500 personer för att möta efterfrågan.

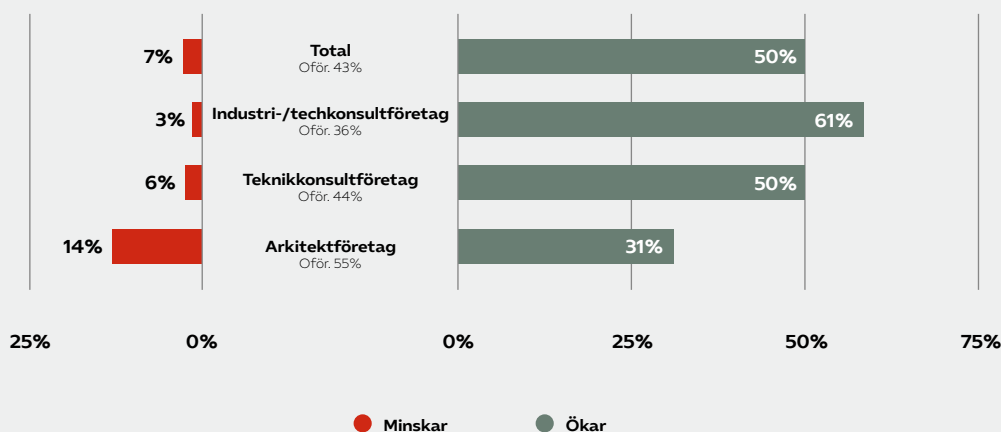
Under det senaste halvåret har medlemsföretagens personalstyrka fortsatt att öka och de höga förväntningarna på en ökad personalstyrka från förra rapporten i februari har så gott som infriats. I februari uppgav 65 procent av företagen att de behövde utöka sin personalstyrka kommande halvår, andelen som uppger att de faktiskt ökat personalstyrkan under motsvarande period är 53 procent. Trots en orolig omvärld har enbart 17 procent minskat sin personalstyrka. Sett till delbransch är det fortfarande industrikonsult- och techkonsultföretagen som rekryterar i högst grad, där 66 procent har utökat sin personalstyrka de senaste sex månaderna. Bland både arkitektföretagen och teknikkonsultföretagen är det i princip vartannat företag som anställt fler än vad som lämnat.

Å andra sidan ser vi att det är störst andel teknik-konsultföretag som minskat sin personalstyrka det gångna halvåret, 22 procent. Motsvarande andelar bland industrikonsult- och techkonsultföretagen och arkitektföretagen är 14 respektive 16 procent. Summerat innebär detta att nettotalet för anställningsläget det gångna halvåret är positivt för samtliga delbranscher, dvs andelen företag som har utökat personalstyrkan är fler än andelen som minskat.

50% av företagen förväntar sig att öka antalet anställda

Framåt ser Innovationsföretagens medlemmar en fortsatt efterfrågan på deras tjänster vilket resulterar i en fortsatt stark bild av rekryteringsbehoven även kommande sex månader. I grafen nedan, som illustrerar företagens rekryteringsbehov under det kommande halvåret, ser vi att hälften av företagen (50 procent) förväntar sig att öka antalet anställda, 43 procent ett oförändrat läge och resterande 17 procent förväntar sig att minska antalet anställda. Industrikonsult- och techkonsultföretagen ser mest positivt på deras framtida anställningsbehov, följt av teknikkonsultföretagen och därefter arkitektföretagen.

Företagens förväntningar på förändring av personalstyrkan i Sverige under det kommande halvåret

Orderläget

Vid summeringen av ett starkt år 2021 var många företag optimistiska inför framtiden och investeringssignalen i februari 2022 visade en fortsatt stark tro på orderingången kommande halvår. Totalt förväntade sig 61 procent av de medverkande företagen ett ökat orderläge. Nu ser vi en kraftig minskning av innovationssektorns förväntningar på framtiden och jämfört med februari förväntar sig nu nästan hälften så många företag ett ökat orderläge det kommande halvåret.

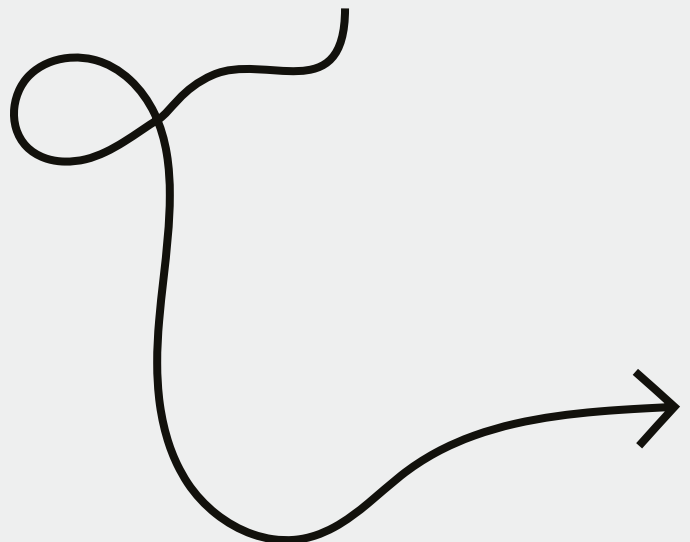
Totalt förväntar sig nu 36 procent av företagen ett ökat orderläge kommande sex månader vilket är en kraftig minskning från 61 procent i februari 2022. Andelen som förväntar sig en minskning har ökat från låga 6 procent till 26 procent och 38 procent förutspår ett oförändrat orderläge, jämfört med i februari då 30 procent förväntade sig ett oförändrat läge. Fördelat på delbranscher är det, likt i februari, industrikonsult- och techkonsultföretagen som har högst förväntningar på orderläget de kommande sex månaderna. 48 procent av företagen inom denna delbransch förväntar sig en ökning och 10 procent en minskning. I februari var motsvarande andelar 90 respektive 3 procent. Industrikonsult- och techkonsultföretagens höga förväntningar härrör framför allt från verksamhetsområdena teknisk IT (exempelvis systemutvecklare, data, elektronik, beräkningar & analyser) och verksamhetsområdet annan/övrigt. I februari var det i stället högst förväntningar inom produkt/produktions/processutveckling. Arkitektföretagen är den enda delbransch där en större andel

företag förväntar sig ett minskat orderläge (36 procent) än de som förväntar sig en ökning (22 procent), dvs nettotalet är negativt. De låga förväntningarna på framtiden är till stor del förknippade med problemen inom bostadssektorn. Stigande inflation, materialpriser, energipriser, räntor och ökad osäkerhet i omvärlden dämpar sektorns utveckling. Mycket talar därför för en sämre tillväxt framöver. Bland teknikkonsultföretagen är det nästintill samma andel som förväntar sig en ökning (34 procent), som oförändrat läge (34 procent) och minskning (32 procent).

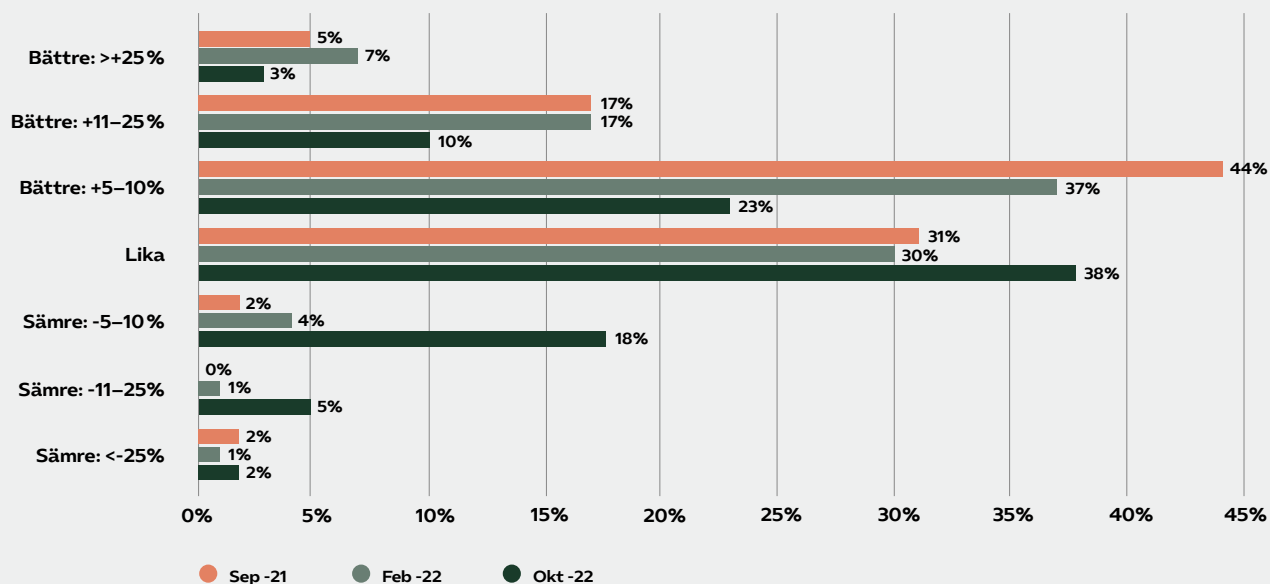
36%

av de medverkande företagen förväntar sig ett förbättrat orderläge det kommande halvåret.

Utmaningarna i Sverige och omvärlden är i nuläget många och ett signum för kommande höst är osäkerhet. Dessa utmaningar får i sin tur flertalet konsekvenser för företagen inom innovationssektorn och flera projekt kommer troligtvis att skjutas fram eller stoppas. Hösten bedöms ändå uppvisa god efterfrågan inom delområden som miljöprojekt, övriga anläggningar (energiverk, kraftverk, tele och dylikt) samt Teknisk IT (t.ex systemutveckling, data, elektronik, beräkningar & analyser). Ett hot mot tillväxten inom dessa är som sagt en ökad personalrörlighet och svårigheter att rekrytera rätt kompetens.

Företagens förväntningar på orderläget i Sverige under det kommande halvåret

Prisbildens utveckling

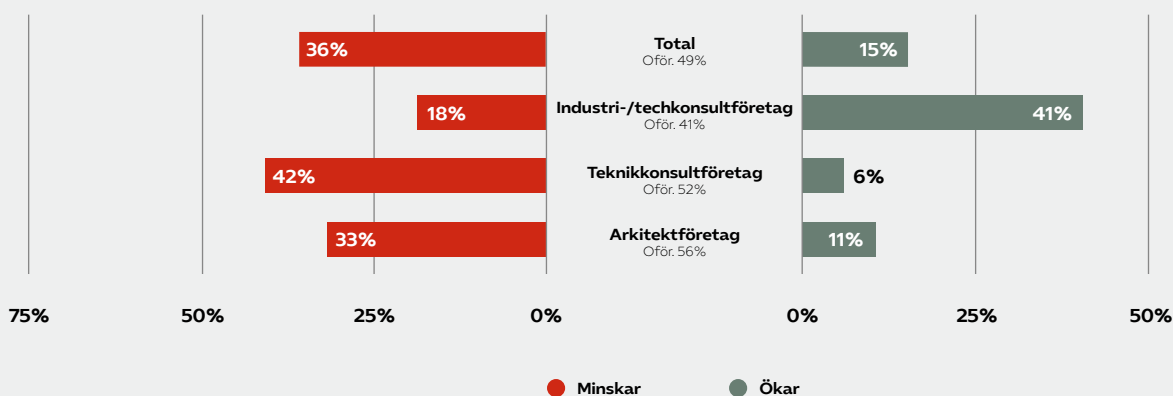
Prisutvecklingen under första halvåret 2022 blev sämre än förväntat. En mindre andel företag än förväntat kunde öka sina priser. Fler företag förutspår nu en försämrad allmän prisbild än de som förutspår en förbättrad. 36 procent förväntar sig en försämring och 15 procent förväntar sig en förbättring de kommande sex månaderna.

När vi jämför företagens förväntningar på prisutvecklingen de kommande sex månaderna från föregående rapport med det faktiska utfallet för samma period ser vi att utfallet inte levde upp till förväntningarna. 19 procent av företagen uppger att prisbilden i allmänhet har förbättrats under det gångna halvåret, vilket är 7 procentenheter lägre än förväntningarna i februari då 26 procent av företagen trodde på en ökning. För samma period förväntade sig 11 procent en försämring av den allmänna prisbilden men utfallet blev sämre än förväntat. Nu uppger 33 procent av företagen en faktisk försämring under det gångna halvåret. Med andra ord överskattade företagen i februari 2022 prisutvecklingen för det kommande halvåret. En av förklaringarna till detta är den oförutsedda geopolitiska utvecklingen under 2022. Sett till de olika delbranscherna har ingen överträffat förväntningarna från februari 2022 men de som ligger närmast är industrikonsult- och techkonsultföretagen. Differensen mellan utfall och förväntan på en

ökning av prisbildens utveckling var -10 procentenheter medan den för både arkitektföretagen och teknik-konsultföretagen ligger på -22 procentenheter.

Denna rapport visar att de medverkande företagen förväntar sig en oförändrad alternativt försämrad utveckling av priserna under det kommande halvåret. Framtids-tron har minskat och för samtliga företag ser vi ett negativt netttotal (-21), dvs. fler företag tror på minskning (36 procent) än ökning (15 procent). Sett till de olika delbranscherna är det återigen högst förväntningar på prisbildens utveckling bland industrikonsult- och techkonsultföretagen, där 41 procent väntar sig en ökning och 18 procent en minskning. De positiva förväntningarna är delvis grundade i kompetensbristen. Industrikonsult- och techkonsultföretagens kunder märker idag av ingenjörbristen och att de måste betala mer för rätt kompetens vilket i sin tur driver prisökningar. Bland både arkitektföretagen och teknik-konsultföretagen är det en större andel företag som förväntar sig en sänkning av priserna än vad som väntar sig en höjning, dvs negativa netttotal. 11 procent av arkitektföretagen tror på en ökning och endast 6 procent av teknik-konsultföretagen. Den avtagande byggtakten av både bostäder och kontor innebär färre uppdrag på marknaden vilket ökar den redan hårda konkurrensen mellan arkitektföretagen ytterligare. Resultatet förväntas bli sjunkande prisutveckling.

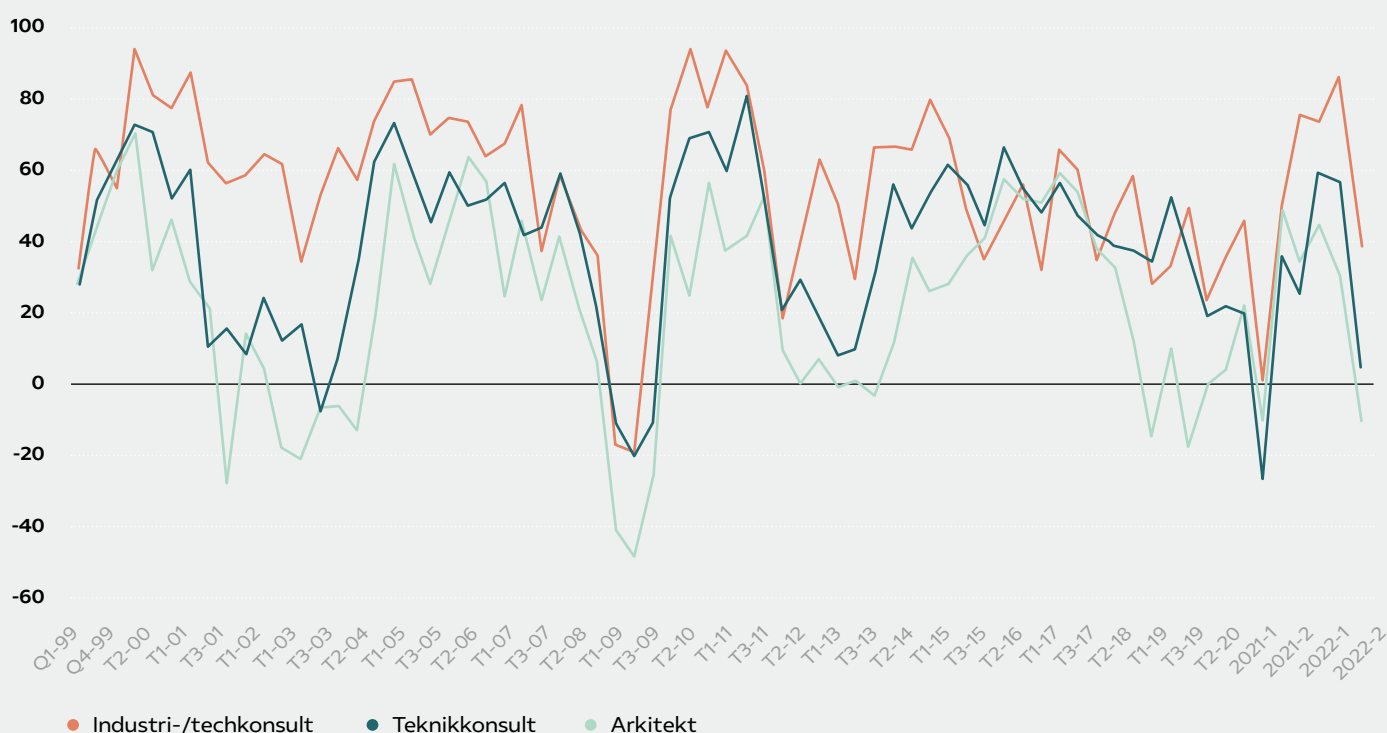
Förväntningar på prisutvecklingen de kommande sex månaderna för de olika delbranscherna

Appendix

Långsiktig trendutveckling

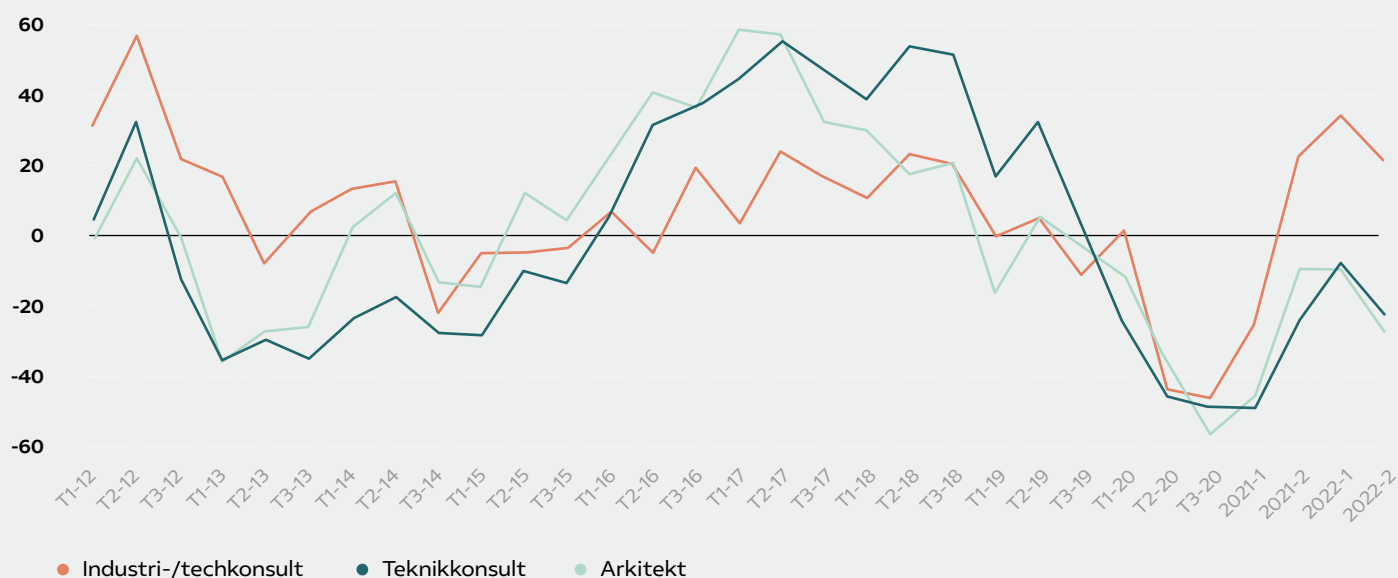
Konfidensindikatorn för arkitekt-, teknikkonsult-, industrikonsult- och techkonsultföretag. Visar förväntningar på orderläget under kommande sex månader¹

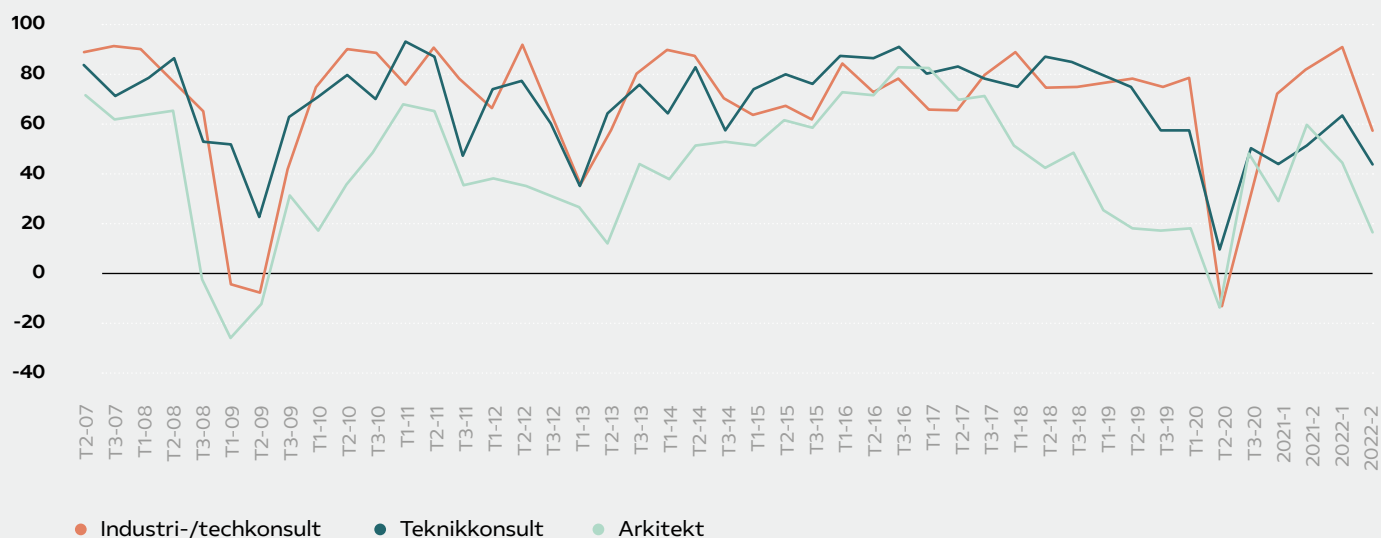
1. Konfidensindikatorn är nettotallet mellan andelen företag som tror på ökad ordergång om sex månader minus de som tror på en minskad ordergång.

Förväntningarna på de allmänna prisernas utveckling kommande halvår i netttotal. Arkitekt-, teknikkonsult-, och industrikonsult- och techkonsultföretag var för sig.

Förväntningar på personalstyrkans utveckling kommande sex månader. Arkitekt-, teknikkonsult-, och industrikonsult- och techkonsultföretag var för sig.

Orderutvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens förväntningar på orderutvecklingen inom verksamhetsområdet bostäder har sedan föregående rapporten minskat kraftigt. Hushållens köpkraft har försvagats, boendekostnaderna förväntas öka med stigande räntor och ökade energipriser och byggkostnaderna har ökat kraftigt vilket sammantaget förväntas bromsa in bostadsbyggandet. Bland medlemsföretagen förväntar sig 73 procent ett minskat orderläge om sex månader (motsvarande andel i februari 2022 var 2 procent)

och endast 6 procent förutspår en ökning. Detta kan komma att slå hårt på arkitekt- och teknikkonsultföretagen då bostadsuppdragen utgjorde mer än en fjärdedel av omsättningsvolymen 2021. Inom delsektorernas övriga anläggningar (energiverk, kraftverk, tele och dylikt) samt miljöprojekt (inkl. utredningar mm.) ser vi allt fler företag som förväntar sig en ökning, 52 respektive 56 procent. I februari var motsvarande andel 46 och 44 procent.

Förväntningar på orderstockens utveckling kommande sex månader, fördelat på verksamhetsområde, samt andel av totala omsättningen för det senaste helåret 2021, 2020 och 2019.

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2021	2020	2019
Bostäder	6	21	73	28	27	16
Övriga hus (kontor, handel, sjukhus, o. dyl.)	23	55	23	33	36	27
Industribyggnader	20	66	14	8	7	6
Vägar, gator, samfärdsel o. dyl.	30	57	13	8	9	26
Övriga anläggningar (energiverk, kraftverk, tele o. dyl.)	52	45	3	6	6	7
Miljöprojekt, utredningar m.m.	56	42	2	8	6	11
Stadsplanering	27	65	8	4	7	7
Annan	31	56	13	6	2	0
Medel/Summa	31	51	19	100	100	100

Orderutvecklingen för industri-/techkonsultföretagen

I tabellen nedan illustreras förväntningarna per verksamhetsområde. Industrikonsult- och techkonsultföretagens förväntningar på orderläget är störst inom delsektorerna teknisk IT (tex systemutveckling, data, elektronik, beräkningar & analyser) och annan. För båda dessa förväntar sig 50 procent av företagen en ökad ordergång kommande sex månader och

6 respektive 0 procent förväntar sig en minskning. För delsektorerna produktions/processutveckling samt produktutveckling, som tillsammans utgjorde 70 procent av industrikonsult- och techkonsultföretagens omsättning för 2021, ser vi att ca 30 procent förväntar sig en ökning och ca 20 procent på en minskning.

Industri- och techkonsultföretagens förväntningar på orderstockens utveckling kommande sex månader, fördelat på verksamhetsområde samt andel av den totala omsättningen för de senaste helåren 2021, 2020 och 2019.

Industri-/techkonsultföretagen

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2021	2020	2019
Produktions/processutveckling	30	45	25	40	26	23
Produktutveckling	33	52	14	30	42	24
Teknisk IT (t. ex. systemutveckling, data, elektronik, beräkningar & analyser)	50	44	6	15	14	16
Teknisk information/utbildning	33	50	17	6	11	14
Annan	50	50	0	8	7	23
Medel/Summa	39	48	12	100	100	100

Personalomsättning

Som tabellen nedan visar ökade personalomsättningen i innovationssektorn totalt sett under det första halvåret 2022. Den uppgick till 17,8 procent. För arkitektföretagen sjönk personalomsättningen för första gången på fem år, till under 10 procent.

Frivilliga avgångar utgör återigen den betydande delen av avgångarna vilket inte var fallet under 2020 och delar av 2021 då varsel- och pensionsavgångar utgjorde en större andel.

Personalomsättning per delbransch presenterat per helår för åren 2017–2021 samt halvår för 2022.

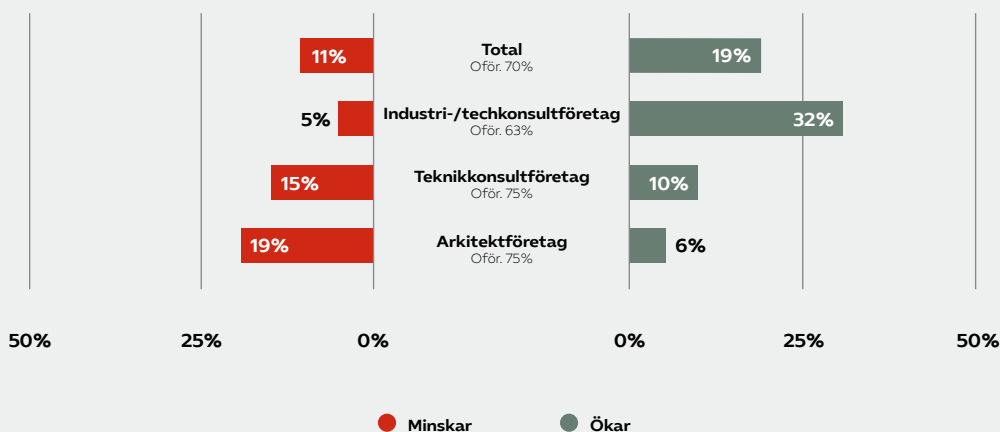
Personalomsättning	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arkitektföretag	11,5 %	11,9 %	12,2 %	11,4 %	10,9 %	9,8 %
Industri-/techkonsultföretag	22,8 %	25,9 %	20,5 %	25,8 %	19,2 %	22,7 %
Teknikkonsultföretag	17,5 %	16,0 %	15,2 %	7,9 %	16,3 %	18,8 %
Samtliga	18,0 %	16,9 %	16,0 %	12,3 %	17,5 %	17,8 %

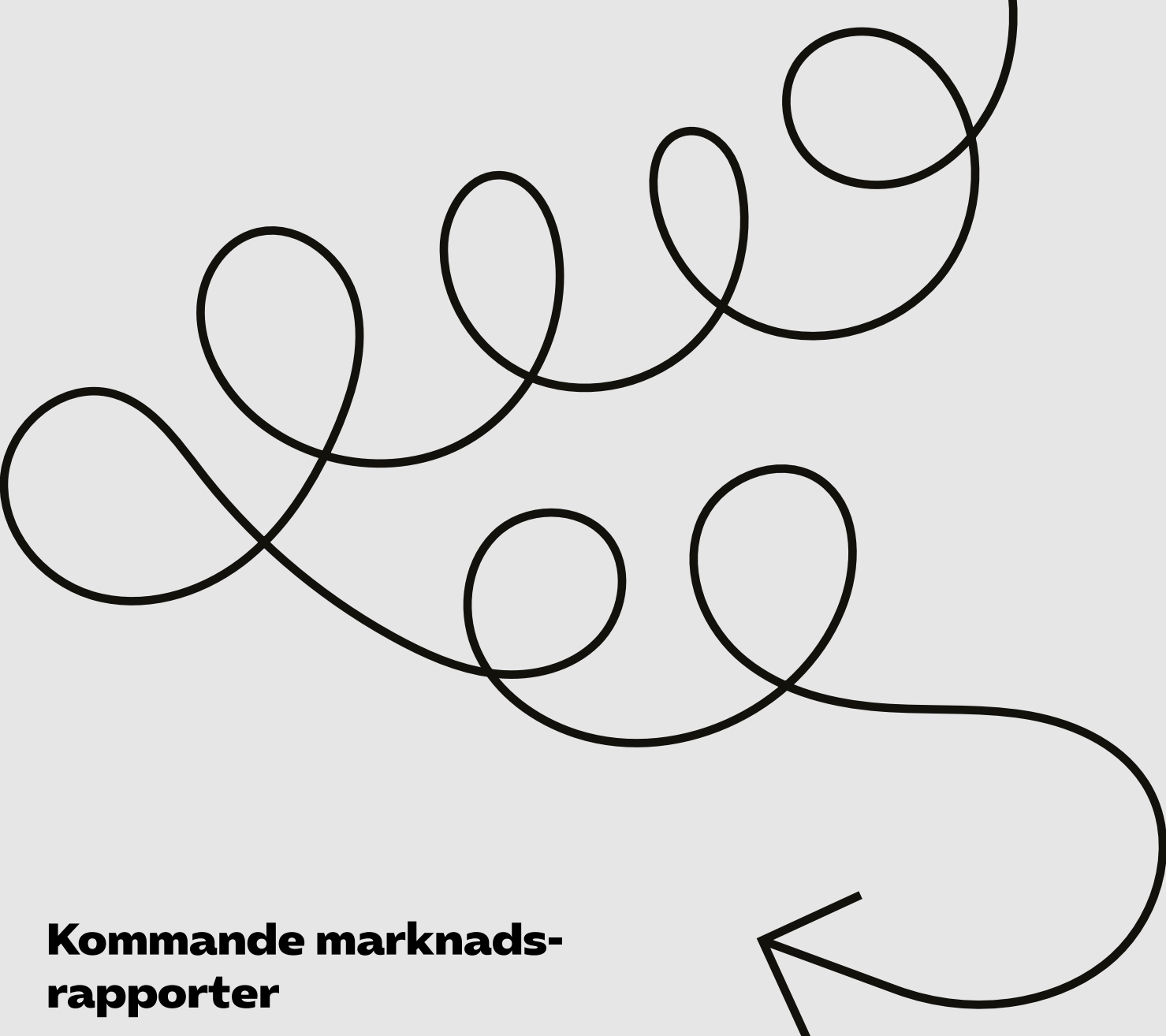
Export/utlandsuppdrag

Under 2021 ökade den totala svenska varuexporten med 14 procent och innan Rysslands anfallskrig mot Ukraina såg förutsättningarna goda ut även för året 2022. I föregående rapport från februari förväntade sig 36 procent av medlemsföretagen en ökning av export/utlandsuppdrag under 2022, i jämförelse med 2021. De geopolitiska spänningarna har ökat och som följd har konjunkturläget försämrats kraftigt. Detta återspeglas i medlemsföretagens förväntningar och endast 19 procent förväntar sig att export-/utlandsuppdragen kommer öka 2022 jämfört med 2021.

Därtill, förväntar sig 70 procent av företagen oförändrade volymer och 11 procent en minskad export. Sett till verksamhetsområde är industrikonsult- och techkonsultföretagen mest positiva där 32 procent förväntar sig en ökning och 5 procent en minskning. Arkitektföretagen, som i föregående rapport trodde starkast på en ökning av export/utlandsuppdragen, förväntar sig nu till övervägande del minskade volymer. 19 procent av arkitektföretagen förutspår minskade volymer och 6 procent förväntar sig en ökning.

Förväntningar på export-/utlandsuppdragsutvecklingen 2022 jämfört med 2021. Teknikkonsulter, arkitekter och industri-/techkonsulter var för sig

Kommande marknadsrapporter

Investeringssignalen

Under benämningen Investeringssignalen presenterar Innovationsföretagen sedan 1994 sina regelbundna marknadsundersökningar bland ett representativt urval av arkitektföretag och tekniska konsultföretag i medlemskretsen. Marknadsundersökningen genomförs två gånger per år och resultatet presenteras i Investeringssignalen.

Branschrapport 2022 – Innovationsföretag i Sverige

Innovationsföretagens årliga rapport är en sammanställning av den svenska arkitekt-, teknikonsult-, industrikonsult- och techkonsultbranschen. I rapporten presenteras rankinglistor över de största företagsgrupperna på respektive marknad, intressanta nyckeltal, nyheter kring strukturaffärer samt information om utvecklingen och konjunkturen inom sektorn under det senaste året.

EFCA Barometer

EFCA, den europeiska associationen för teknik-konsulter, publicerar två gånger per år, vår och höst, en överblick av teknikonsultmarknaden runt om i Europa.

Almegas Tjänsteindikator

Rapporterna, som publiceras fyra gånger per år, innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschers utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

Kontakt

Anders Persson, tf Förbundsdirektör

Tel: +46 8 762 69 17

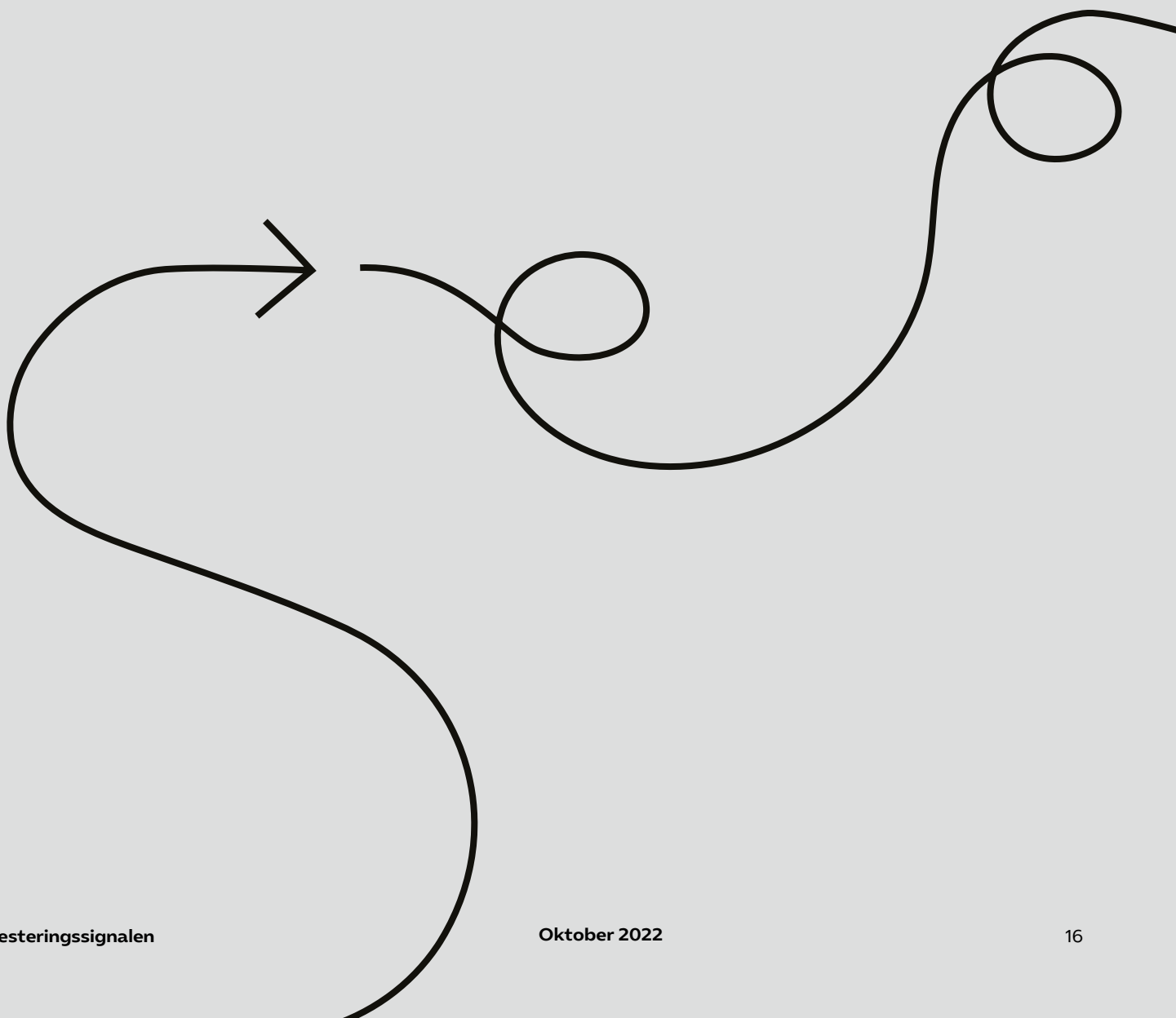
E-post: anders.persson@innovationsforetagen.se

Linnea Kvist, Kommunikationschef

Tel: +46 8 762 66 21

E-post: linnea.kvist@innovationsforetagen.se

www.innovationsforetagen.se

Innovationsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar innovativa företag inom den kunskapsintensiva tjänstesektorn. Förbundet har cirka 840 medlemmar och omfattar cirka 40 000 anställda.

Innovationsföretagens uppdrag är att skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig innovationssektor.

www.innovationsforetagen.se

| ♻ | Innovationsföretagen

Vi skapar möjligheterna